

HEMMONITORERING

– *möjligheter och farhågor*

Digitala tjänster håller på att omforma hälsolandskapet dramatiskt. Många talar om begreppet "e-hälsa", medan andra anser att digitaliseringen är en naturlig del av hälsobegreppet och därför benämner man det enbart "hälsa", vilket inkluderar både digitala och analoga tjänster om man så vill. I vilket fall går utvecklingen snabbt, och det finns många aspekter som är intressanta. I denna artikel av **Benny Chemnitz Nielsen**, opinionsanalysföretaget **Kantar Sifo Navigare**, kommer vi att titta närmare på läkares, patienters och allmänhetens inställning till hemmonitorering.

Hemmonitorering är ett av de mer tongivande områdena, där digitaliseringen verkligen skulle kunna förändra människors liv till det bättre. Många aktörer är med och utvecklar nya produkter och tjänster, och potentialen inom hemmonitorering är stor. Vi kan stå inför en liten revolution inom sjukvården, likt utvecklingen som svepte genom bankvärlden och digitaliserade i princip alla

banktjänster. Eller? Liknelsen med bankvärlden undanhåller en viktig detalj: Banker och sjukvård är inte samma sak. Digitaliseringen av bankvärlden gav konsumenten makten i egna händer. Med internetbanken försvann till stor del behovet av det fysiska bankkontoret. Går det verkligen att dra paralleller till sjukvården?

Frågorna är många. Utvecklingen går snabbt och det är svårt att inte bli entusiastisk. Som tekniskt intresserad är det lätt att låta sig dras med av alla möjligheter som tekniken kan föra med sig. Men det är sällan den tekniskt intresserade utvecklaren som är den främsta målgruppen för hemmonitorering. Snarare kommer användaren att vara en kroniskt sjuk, ofta äldre, person. Sjukvårdspersonal som sjuksköterskor och läkare är en annan målgrupp. Delar de utvecklarens entusiasm? Kan de ens tänka sig att använda produkterna? Vilka förväntningar och farhågor har dessa olika målgrupper?

” Som tekniskt intresserad är det lätt att låta sig dras med av alla möjligheter som tekniken kan föra med sig.

Vad tycker användarna?

Det är viktigt att känna till bakomliggande känslor, förhoppningar och rädslor för att kunna utforma tjänsterna på optimalt sätt och inte minst när man utarbetar ett effektivt informationsmaterial. De tänkta brukarna vill kanske inte använda tjänsten i fråga eftersom de är osäkra på datasäkerheten i molnet. Läkarna kanske inte vill rekommendera tjänsten till sina patienter då de ser en risk för merarbete med den patientdata som kommer in via hemmonitorering. Och sjuksköterskorna kanske bromsar ett hemmonitoreringsprojekt för att de är oroliga att patienterna kommer att kontakta dem när monitoreringsapparaten krånglar.

Utan denna kunskap riskerar man som utvecklare att utforma produkter och tjänster som är attraktiva i teorin, men som ändå inte tas väl emot av användarna. Frågorna är många, så vi bestämde oss för att bidra konkret till utvecklingen genom en undersökning riktad mot kroniskt sjuka patienter, allmänpraktiserande läkare samt allmänheten. Vi utforskade åsikterna om, förhoppningarna, förväntningarna och farhågorna kring hemmonitorering. Som kroniskt sjuka patienter valde vi personer som lider av KOL. Allmänheten blev ett riksrepresentativt urval av svenska folket. Totalt intervjuade vi 100 KOL-patienter (härefter kallad "kroniker"), 100 allmänpraktiserande läkare och 1.000 människor bland allmänheten.

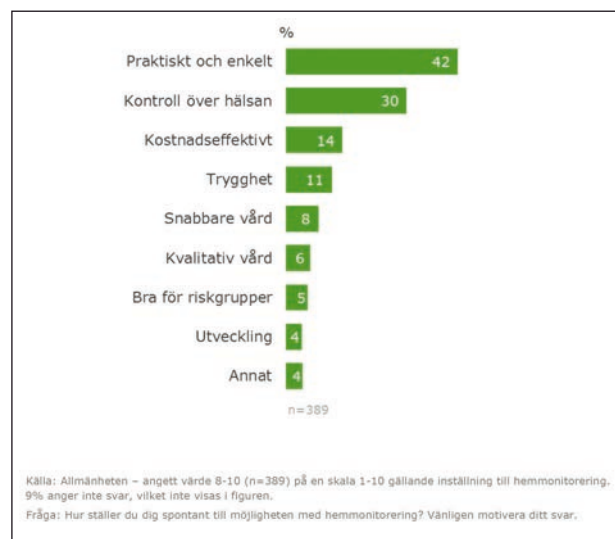
Vi upptäckte att majoriteten av allmänläkare är positiva till hemmonitorering, medan det för kroniker och allmänheten är svårare att ta ställning – majoriteten är neutral. Vår

tolkning är att läkare har en bättre förkunskap om hemmonitorering. De har hört talas om det via sitt yrke och har diskuterat det med kollegor. "Vanliga människor" däremot, som inte är speciellt intresserade av just digitala hälsofrågor, har inte tänkt på det i den utsträckning att de kan ge ett tydligt svar. Om vi frågat om synen på internetbanken, hade förmodligen majoriteten tydligt tagit ställning för. Men e-hälsa generellt och hemmonitorering i synnerhet ligger inte lika nära till hands för de flesta människor. Det är fortfarande ett luddigt begrepp, vilket betyder att starka aktörer som vill vara med och skapa framtiden fortfarande till stor del har en tom duk att måla på när det gäller allmänhetens syn.

Trots okunskapen är dock endast 15 procent av kroniker och allmänheten direkt negativ. Många har en del invändningar, som vi ska titta närmare på nedan, men i det stora hela är både kroniker, läkare och allmänheten ganska positiv till hemmonitorering som begrepp. Läkare är betydligt mer positiva än både kroniker och allmänheten. Den främsta anledningen till detta är att hemmonitorering anses medföra en mer frekvent kontroll av viktiga hälsomått hos riskpatienter jämfört med i dag, vilket i sin tur ökar patient-säkerheten.

Kroniker och allmänheten ser hemmonitorering som ett praktiskt och enkelt verktyg för att kunna hålla koll på sin hälsa utan att behöva åka till vårdcentralen eller sjukhuset för kontroll och provtagning [Figur 1]. Man uppskattar vad som beskrivs som en ökad kontroll över sin egen hälsa; med hemmonitorering upplever individen att den själv äger kontrollen, som kontrast till i dag när sjukvårdspersonalen mäter och tar prover och sedan kanske inte alltid lyckas kommunicera resultaten till patienten. Man skulle kunna jämföra med internetbanken igen, där hemmonitorering då upplevs ge en hälsokoll, inte olik hur internetbanken ger en enkel koll över privatekonomin utan att man behöver gå ner på bankkontoret och fråga en bankrådgivare hur det står till med ens privatekonomi.

Figur 1. Främsta fördelen med hemmonitorering hos allmänheten upplevs vara den praktiska aspekten.

Pharmajobb.se

Där hittar du ditt nästa jobb i läkemedelsindustrin. Det har verkligen blivit fart på rekryteringen via Pharmajobb.se I snitt är det ungefär åtta nya tjänster per vecka. Gör som 2100 andra, förvissa dig om att du får nyhetsbrevet med veckans platsannonser. Anmäl dig på www.pharmajobb.se eller maila redaktionen@pharmaindustry.se

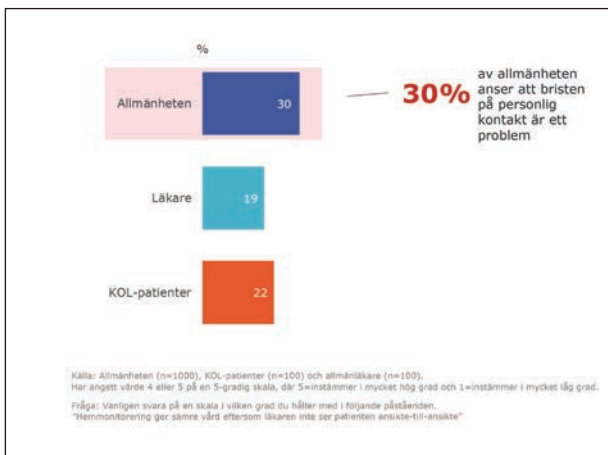
Dessutom laddar du ned Pharmajobb-appen i appstore eller på androidmarket. Med detta ordnat är det bara en tidsfråga innan du har din nästa anställning ordnad.

Detta innebär såklart att Pharmajobb.se är rätt ställe för Dig som söker personal också.

Samtidigt som allmänheten uppskattar kontrollen över sina egna hälsodata är man medveten om att hälsotillståndet inte enbart kan uttryckas i siffror. Även den subjektiva beskrivningen av hur man mår är en viktig bit i pusslet för att få en korrekt diagnos och en så bra behandling som möjligt. Så mycket som en tredjedel av allmänheten anser därför att bristen på personlig kontakt vid hemmonitorering riskerar att minska kvaliteten på vården [Figur 2]. Man är helt enkelt rädd att inte få samma uppmärksamhet som vid ett personligt besök och att läkaren ska missa viktiga detaljer som man annars hade kunnat berätta under samtalet med läkaren.

Figur 2. Närmare en tredjedel av allmänheten anser att bristen på personlig kontakt vid hemmonitorering ger sämre vård.

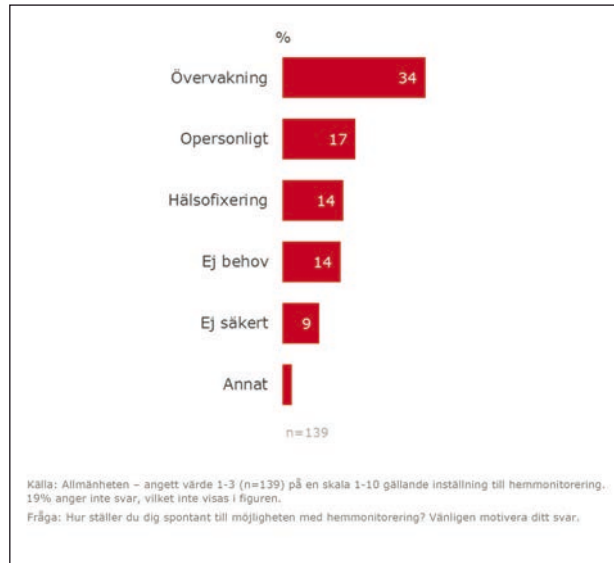

Oro för den egna integriteten

En relativt stor andel av allmänheten beskriver även en risk för övervakning vid hemmonitorering [Figur 3]. Framst är man skeptisk till vad som händer med ens hälsodata – dels risken för hackerattacker, dels risken att ens hälsodata kan hamna hos försäkringsbolag och liknande. Här har aktörer inom hemmonitorering en utmaning när det gäller att möta dessa farhågor i kommunikationen med potentiella användare. Man måste helt enkelt övertyga folk om datasäkerheten i sina tjänster. Annars riskerar man att den stora andelen skeptiker helt enkelt vägrar att använda tjänsterna.

” Så mycket som en tredjedel av allmänheten anser därför att bristen på personlig kontakt vid hemmonitorering riskerar att minska kvaliteten på vården.

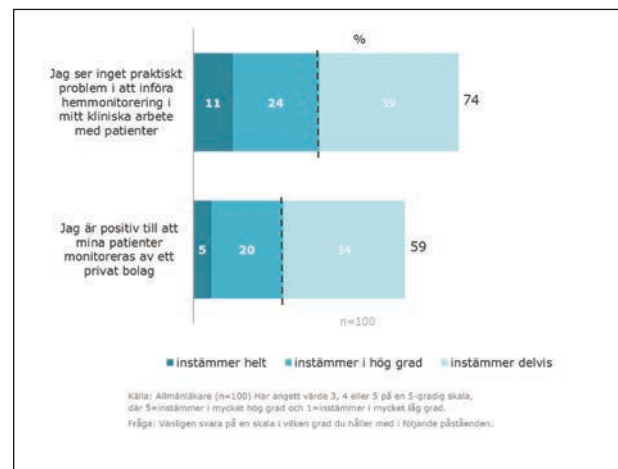
Figur 3. Ur ett negativt perspektiv kan hemmonitorering ge en känsla av "övervakning" hos allmänheten.

Om man tittar lite under ytan ser man att det till stor del är män som är bekymrade över övervakning. Så mycket som 42 procent av männen som är negativt inställda till hemmonitorering motiverar det med en rädsla för övervakning. Bland kvinnor är andelen 24 procent

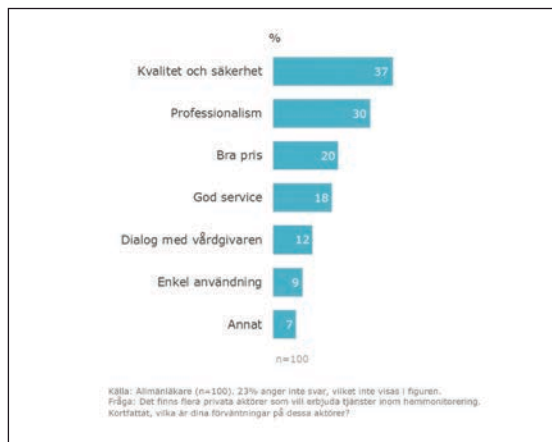
Läkarna är överlag försiktigt positiva till att patienternas hemmonitorering sköts av en privat aktör [Figur 4]. De ställer dock höga krav på säkerhet och kvalitet hos både hårdvara och mjukvara [Figur 5]. En vanlig farhåga bland läkarna är att vårdcentralen kan få merarbete med att hjälpa patienterna när maskiner eller programvara krånglar. Man är därför tydlig med att det ska vara utvecklarens ansvar att ha en tillgänglig och professionell kundservice som patienterna kan kontakta vid behov.

Figur 4. Läkarnas syn på hemmonitorering och privata aktörer.

” Det finns därför en tydlig utmaning för aktörer inom hemmonitorering att utforma en tydlig kommunikation mot potentiella användare av tjänsterna.

Figur 5. Läkarnas förväntningar på privata aktörer.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det finns en stor okunskap kring begrepp som "e-hälsa" och "hemmonitorering" bland allmänheten, vilket inkluderar personer som lider av en kronisk sjukdom. Denna okunskap leder till att man har svårt att ta tydlig ställning för eller emot, utan man är försiktigt positiv till utvecklingen. Samtidigt finns en oro kring data-säkerhet, krånglande maskiner och vad som händer när ens hälsodata hamnar i händerna hos en privat aktör. En inte obetydlig del av allmänheten är orolig att ens data så småningom säljs vidare till försäkringsbolag och liknande.

Det finns därför en tydlig utmaning för aktörer inom hemmonitorering att utforma en tydlig kommunikation mot potentiella användare av tjänsterna. Samtidigt som man har möjlighet att måla på en tom duk och skapa sina egna begrepp, bör man lyssna på användarna och bemöta deras skepsis och oro på ett konstruktivt sätt. Risken finns annars att en produkt eller tjänst som förefaller revolutionerande, helt enkelt inte slår igenom.

BENNY CHEMNITZ NIELSEN
Kantar Sifo Navigare

Rien ne vaut son chez soi*

Efter tre år i Paris är jag tillbaka som art director på reklambyrån Qre. Under dessa år har byrån om möjligt blivit ännu vassare och allt fler kunder har valt oss.

Så behöver jag säga att det känns härligt att vara hemma igen? För visst kan väl en bouillabaisse på kvarterskrogen i Paris vara fantastisk. Men det går knappast att jämföra med att göra reklam inom Life Science i kära Norden. Är därför superhungrig på att få sätta tänderna i ditt nästa projekt.

Välkommen att höra av dig. Eller som man säger i Paris – **bienvenue à nous contacter.**

*Borta bra, men hemma bäst

Maria Öhlén
Art director
0707-16 23 87
maria.ohlen@qre.se